

Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság
Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály
H-1088 Budapest, Rákóczi út 41.
Levél cím: 1428 Budapest, Pf.: 33.
Ügyfélfogadási idő: H, SZ: 900-1400, P: 900-1300
Web: www.kdvvizig.hu; E-mail: titkarsag@kdvvizig.hu
Tel.: (1) 477-3500 * Fax.: (1) 477-3519
MÁK: 10032000-01712010-00000000

Iktatószám: 02211-0003/2017. Iktatószám Önöknél: -
Ügyintéző: Horváth Diána Ügyintéző Önöknél: -

Tárgy: Állásfoglalás a Kismaroson kialakítandó árvízvédelmi rendszerről

Bartha Ákos úr részére

Viziterv Consult Kft.
1149 Budapest, Angol utca 32.

Tisztelt Bartha Ákos Úr!

Az Ön által megküldött, Kismaros árvízvédelmi lehetőségeinek vizsgálatáról szóló műszaki leírásban a település tervezett árvízvédelmi létesítményeinek lehetséges kialakításai kerültek bemutatásra. A benyújtott műszaki leírásban vizsgált lehetséges nyomvonalakra és műszaki kialakításokra a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság (KDVVIZIG) az alábbi előzetes műszaki véleményt fogalmazza meg:

A benyújtott dokumentáció rövid leírása:

A tervezett védelmi létesítmények négy szakaszra tagolódnak. Az I. szakasz esetében, mely a település nyugati szélétől, a Duna utca és a Kecsege utca találkozásáig tart, 3 lehetséges nyomvonalat jelöltek meg. Az I. szakasz I.a és I.b nyomvonala a település nyugati végén a 0168 hrsz-ú töltést magában foglalva indul déli irányba (250 m), majd a meglévő nyárigát nyomvonalán illetve az I.b nyomvonal esetében a nyári gáttal párhuzamosan halad. Ezen a szakaszon 1 m-es biztonsággal (MÁSZ+1,0 m), 4 m-es koronaszélességgel és 1:3 rézsűhajlással megépített vízzáró földtöltés létesül. Az I. szakasz II. nyomvonal változata a település nyugati végénél lévő 0168 hrsz-ú töltéstől indul, a belterületi ingatlanok déli oldalán futó földút környezetében halad nyugat-keleti irányban (820 m), majd délre fordul a 0161/4 hrsz-ú ingatlanon (140 m), azután a 1567 és 1568 hrsz-ú telken keresztül csatlakozik a Duna utcához (100 m), itt ismét délre kanyarodik és a Duna utcán halad a Kecsege utcáig (60 m). Ezen a szakaszon 1:3 rézsűhajlású és 4 m koronaszélességű állandó földtöltést terveznek kb. a MÁSZ-1,0m szintig, és a még fennálló mintegy 2,0 méteres magasságihiányt a töltéskoronán létesítendő mobilfal rendszerrel kívánják pótolni.

A 2. szakasz a nyárigáttól a Kecsege utcán vezet tovább, rákanyarodva a Kárász utcára, bevédve a Duna utca 24. számú ingatlan (70 m), majd a Kárász és a Kecsege utcák találkozásától a Kárász utca keleti végén lévő szennyvízáttemelőig fut tovább (270 m). A Kárász utcai védvonal az utca északi oldalán lévő ingatlanok határán kerül kialakításra. Itt a vb. vízzáró fal helyenként tartóoszlopok közé helyezhető betétgerendás mobil szerkezettel váltakozva épülne meg.

A védvonal 3. szakasza a vízmű telepet körbe védve északi irányba kanyarodik és a 12. sz. közútig folytatódik a telekhatárok és a patak partéle között. A Morgó-patak hídjánál köt bele a már magasságilag megfelelő kerékpárúti töltésbe. Ezen a szakaszon a vízműtelepig vb. árvízvédelmi fal kerül kiépítésre, majd MÁSZ+1,0 méteres magassági biztonsággal rendelkező földtöltés csatlakozik az Asztalos János utcai telkek hátsó, magasparti részéhez.

A védelmi vonal 4. szakasza a vasúti töltés északi szakaszán a két ágra szakadó Morgó-patak „háromszögében”, a Liget és a Rózsa utcák ingatlanainak védelmére épül. A Verőce felőli vízfolyás jobb partja mellett, a torkolati szakaszon, mintegy 45 m hosszban földmű épül, amihez a kertek végében megfelelő alépítményre alapozott, ~1,8 m magas árvízvédelmi fal csatlakozik. A Kismaros felőli ág bal partja mellett, az aszfalt úton árvízkor ~160 m hosszban gyorsgátat terveznek.

A Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság (KDVVIZIG) a tervezett védművek koncepciójával kapcsolatban a következő állásfoglalást adja:

Az engedélyes tervben ismertetett műszaki megoldások alapvetően megfelelnek a vízügyben alkalmazott és elfogadott árvízvédelmi módszereknek.

A 147/2010. (IV.29.) Kormányrendelet 37. § (1) bekezdése alapján az árvízvédelmi vonalat (amennyiben erre elegendő hely rendelkezésre áll) rézsús, megfelelően méretezett földtöltésként kell kialakítani. Az I. szakasz esetében a földtöltés kialakításához szükséges terület többnyire rendelkezésre áll, ezért a tervezett műszaki megoldás is alapvetően a földtöltést preferálja.

A különbség az I. és II. változatok között, hogy a közvetlenül a Kertalja északi részén haladó II. változatot településképi okokból (a közeli lakóingatlanok miatt) alacsonyabb földtöltésből és az erre telepített mobil árvízvédelmi falból tervezik kialakítani. Ennél a nyomvonalnál megemlítendő, hogy a Nagymaros felől érkező NA300 szennyvíz gerincezeték ~250 m hosszán érinti a nyomvonalat. Amennyiben ez a nyomvonal kerülne megvalósításra, a mobilfal alkalmazása mellett jelentős költségnövelő tényező lehet ezen közművezeték kiváltása.

Az I. szakasz I.a és I.b nyomvonalváltozat esetében a tervezett védművek a korábbi, meglévő depónia mentén haladnak, melyek a 0168 hrsz-ú vízfolyásnál éles töréssel csatlakoznak egymáshoz. Véleményünk szerint az árvízvédelmi vonal az I.a és I.b változat esetében településfejlesztési szempontokat részesít előnyben, azonban a kialakuló éles törés miatt áramlástanilag kedvezőtlen képet mutat. A nagyvízi mederben, a bevédett területtől nyugati irányban várhatóan áramlási holttér alakul ki a kiépítendő töltések hatására, amely a hordalékterhelés és az összegyülekező uszadék mennyiségének a megnövekedésével járhat a területen. Ezen túl a sodorvonalra merőleges kialakítás miatt a töltés vélhetően nagyobb eróziós hatásnak van kitéve, így akár a rézsú burkolása is szükségessé válhat, amely költségnövelő tényező mind a létesítés mind az üzemeltetés, fenntartás tekintetében. A fentiek miatt ezen a szakaszon javasoljuk áramlástanilag kedvezőbb nyomvonal megfontolását, amely az említett éles törést nem tartalmazza.

Egyébiránt ezen előírást a 30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet 19. § (1) bekezdése is tartalmazza, mely szerint „b) kerülni kell az éles töréseket, az árvízi meder átmenet nélküli és nagyarányú szűkítését vagy bővítését, továbbá lehetőség szerint a szakadópartok közelségét, a holtmedrek keresztezését és közelségét...”.

A tervezett I.a nyomvonaltól déli irányban, hozzávetőlegesen 5-20 méterre a katonai felmérés során készült térképek, valamint a 1972. évi Duna atlasz alapján is az egykori Rét-szigetet elválasztó mellékág holtmedre található. Amennyiben az új elsőrendű árvízvédelmi töltés a nyári gát nyomvonalán (I.a nyomvonal) kerülne kiépítésre, annak nagyobb szélessége miatt több helyen megközelítené, esetleg benyúlna a holtmeder feltételezett sávjába. Emiatt ezen a szakaszon a tervezéshez szükséges talajmechanikai vizsgálatokat célszerű ennek ismeretében elvégezni. Tekintettel kell lenni továbbá arra, hogy a jelenlegi kerékpárút depóniája bizonytalan összetételű, tömörségű és elképzelhető, hogy töltésfejlesztés céljából egyáltalán nem felhasználható.

Mindezek miatt, valamint tekintettel a nagyvízi meder minél kisebb arányú szűkítésére, Igazgatóságunk az I.b változatban felvázolt nyomvonalat kedvezőbbnek ítéli meg.

Ezen követelményeket a 30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet 19. § (2) bekezdése is előírja, mely szerint „A hullámtér szélességét a mértékadó árvízi vízhozam alapján, a természeti adottságok és a már kiépített szakaszok hullámterének szélességéhez alkalmazkodva kell megállapítani”.

A II, III. IV. szakasz esetében a település belterületi jellegéből és szerkezetéből adódóan árvízvédelmi töltés kialakítására nincs lehetőség. Az itt kialakítandó árvízvédelmi falak és mobilgátak magasságát a műszaki leírás alapján MÁSZ+0,5 m magasságúra tervezik kialakítani. A 74/2014. (XII. 23.) BM rendelet 3. §-a értelmében „az árvíz kockázati és a terhelési hatások elleni megfelelő - szilárdsági, állékonysági, hidrológiai és hidraulikai számítással igazolt - biztonság megléte esetén el lehet térni a 2. és a 3. mellékletben meghatározott magassági biztonság mértékétől” (jelen esetben MÁSZ+1,0m). „Az eltérésre a működési terület szerinti vízügyi igazgatóság - az Országos Vízügyi Főigazgatóság által szakmailag támogatott - vízügyi hatóság általi vízjogi engedélyezés során adott hozzájárulása alapján van lehetőség. A magassági biztonság mértéke ezen esetben sem lehet kevesebb 50 cm-nél.”

A IV. szakasz esetében, mely a vasúti töltéstől északra, a két ágra szakadó Morgó-patak által közrefogott terület árvízvédelmi biztonságát szolgálja, az alábbiakra hívjuk fel a figyelmet: A 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 34. §-a alapján „az árvízvédelmi művel védett folyókba betorkolló vízfolyás és csatorna torkolati szakaszán – ha azok árvízi hozamai a zsilipes elzárást nem teszik lehetővé - a befogadó visszaduzzasztásának határáig a töltéseket a befogadó töltésével azonos biztonságúra kell kialakítani. A visszaduzzasztás határát a betorkolló

vízfolyáson és a befogadón egyidejűleg előforduló vízhozamok együttes hatásának mérlegelésével kell meghatározni.”

A KDVVIZIG ezúton felajánlja, hogy a tervezett fejlesztéseket az elkészült Nagvízi Mederkezelési Tervbe beilleszti.

Budapest, 2017. május 10.

Üdvözlettel:

Mészáros László
műszaki igazgatóhelyettes